

Controle VZVZ op onrechtmatige opt-in-toestemmingen voor LSP stelt niets voor

Soms levert het bijwonen van een rechtszaak meer informatie op dan je anderszins kunt verkrijgen. Op 15 oktober 2019 dienden bij de rechtbank Midden-Nederland twee bestuursrechtelijke zaken. Het ging daarbij om het afwijzen door de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) van twee handhavingsverzoeken die [de burgerrechtenvereniging Vrijbit](#) daar indiende. Het betrof in het eerste verzoek het niet handhaven bij onrechtmatig genoteerde opt-in-toestemmingen voor het Landelijk SchakelPunt (LSP) door apothekers. Het tweede verzoek ging over het niet handhaven bij ondeugdelijke procedures voor het verkrijgen van toestemmingen. De Vereniging van Zorgaanbieders Voor Zorgcommunicatie (VZVZ), verantwoordelijk voor het LSP, heeft altijd gezegd steekproefsgewijs controle uit te voeren op het verkrijgen van en noteren van opt-in-toestemmingen. Als toehoorder, niet als procespartij, bij beide zittingen aanwezig kreeg ik eindelijk een inkijk in de "controle"-methodes. [Desgevraagd gaf men daar mij eerder nooit antwoord op.](#) Antwoorden op vragen van de rechters tonen dat controles, vooraf aangekondigd bij zorgaanbieders, nauwelijks iets voorstellen.

Vertegenwoordigers VZVZ

Ter zitting waren voor VZVZ de juriste C. Soeterbroek en de woordvoerder/manager corporate communicatie Alf Zwilling aanwezig. Op enig moment in de zaak over de ondeugdelijke

procedures ondervroeg de voorzitter van de drie rechters VZVZ over wat VZVZ zoal doet om te controleren op onrechtmatig verkregen toestemmingen. Die beantwoording leek niet van harte te gaan. De controlemethodiek die de juriste op nadrukkelijk doorvragen van de voorzittende rechter schetste was er één die ontzettend beperkt bleek.

Aangekondigde controles

De controle van VZVZ op onrechtmatige inschrijvingen vindt plaats door één medewerker. Deze bezoekt en controleert elke vier maanden twintig zorgverleners (niet allen apothekers) op basis van een steekproef. **De bezoeken worden, zo bleek na een expliciete vraag van de rechter, te voren aangekondigd.** De zorgverlener die onterecht opt-in-toestemmingen noteert heeft dan ook alle tijd om personeel uitgebreid te instrueren op wenselijke antwoorden op vragen van de controle-functionaris. Ook kan niet correct voorlichtingsmateriaal op tijd vervangen worden door folders van VZVZ over het LSP en niet bestaande procedures alsnog gemaakt worden.

Zeer beperkte omvang steekproeven

Het aantal controles is op het totaal aantal op het LSP aangesloten zorgaanbieders zeer beperkt. [VZVZ meldt op haar website](#) op 20 oktober 2019 1893 aangesloten apotheken, 4003 huisartsen en 79 ziekenhuizen. Bij elkaar 6975 zorgaanbieders. Met viermaandelijks twintig zorgaanbieders controleert men er zestig per jaar. Dat betekent jaarlijks een controle bij 0,86% van de aangeslotenen. Dat is onthutsend weinig.

Geen aantallen

Op gericht doorvragen van de rechter moest de juriste het antwoord schuldig blijven op de vraag hoeveel onrechtmatige opt-in-toestemmingen men bij de steekproefsgewijze controle dan wel vond. Ze wist het niet, zei ze, enigszins rood aanlopend. Eerlijk gezegd kan VZVZ zonder bij het

apotheekbezoek bij patiënten de toestemming te verifiëren onmogelijk onrechtmatig verkregen toestemmingen opsporen. Pas bij verificatie bij de patiënt kom je er achter.

Controle

Bij de controles worden volgens mevrouw Soeterbroek de procedure doorgesproken waarmee de apothekemedewerkers de toestemmingen vragen en noteren. Ook kijkt men of er foldermateriaal aanwezig is om patiënten voor te lichten. Door de aangekondigde controles kunnen apotheken die zaken niet op orde hebben eigenlijk altijd tevoren alles op orde brengen. Zodat er uiteindelijk niet veel mis zal blijken te zijn.

Geen verificatie

Uit het voorgaande moge duidelijk zijn dat de controles op onrechtmatige opt-in-toestemmingen voor het LSP door VZVZ gewoon niets voorstellen. Eén medewerker gaat op pad. Gaat op bezoek bij een zeer beperkt aantal zorgaanbieders (niet allen apothekers) en houdt daar een “praatje-pot” over gevolgde procedures, voorlichtingsmateriaal en de manier van noteren van de toestemming. Op geen enkele wijze onderneemt men steekproefsgewijs een verificatiepoging bij mensen die met een toestemming genoteerd staan.

Ontluisterend wat je zo als toehoorder bij een openbare rechtszitting hoort. Wat wat je niet te horen krijgt als je VZVZ rechtstreeks benadert.

W.J. Jongejan, 22 oktober 2019

Afbeelding van [Gerd Altmann](#) via [Pixabay](#) met aanpassing WJJ